

2013/0185(COD)

27.1.2014

СТАНОВИЩЕ

на комисията по правни въпроси

на вниманието на комисията по икономически и парични въпроси

относно предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета относно някои правила за уреждане на иски за обезщетение по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията (СОМ(2013)0404 – С7-0170/2013 – 2013/0185(COD))

Докладчик по становище (*): Бернхард Рапкай

(*): Асоциирана комисия — член 50 от Правилника за дейността

PA_Legam

КРАТКА ОБОСНОВКА

Възможността за въвеждане на общи правила за уреждане на искове за обезщетение за нарушения на разпоредбите на правото в областта на конкуренцията се обсъжда в продължение на почти едно десетилетие. Ето защо настоящото предложение на Комисията за директива се посреща със задоволство, тъй като то може да помогне на потребителите и малките и средните предприятия да упражнят правото си на обезщетение за вреди, причинени от нарушения на правото в областта на конкуренцията. Липсата на правила на национално равнище, които да уреждат по подходящ начин исковете за обезщетение, или, от друга страна, разликите между националните законодателства поставят не само понеслите вреди лица, но и извършителите на нарушения на правото в областта на конкуренцията в положение на неравнопоставеност. Тази ситуация може също така да предостави конкурентно предимство на предприятия, които са нарушили членове 101 и 102 от Договора за функционирането на Европейския съюз, но чието седалище не се намира или които не извършват дейност в държава членка, чието законодателство е благоприятно за ищците. Тези разлики в правилата за отговорността могат да навредят на конкуренцията и да възпрепятстват правилното функциониране на вътрешния пазар. Ето защо докладчикът посреща със задоволство предложението на Комисията за улесняване на достъпа до правосъдие и за предоставяне на възможност на понеслите вреди лица да получат обезщетение.

Докладчикът подкрепя по принцип програмите за освобождаване от глоби и намаляване на техния размер, тъй като те могат да спомогнат за установяване на нарушенията, и счита, че предприятията не следва да бъдат възпирани да сътрудничат. При все това тези програми не следва да защитават предприятията повече, отколкото е необходимо. По-специално те не следва да бъдат освобождавани от отговорността да изплащат обезщетения на понеслите вреди лица, нито следва да водят до прекомерна защита на информацията, от която ищците се нуждаят, за да я използват като доказателства при предявяването на иск за обезщетение.

Също така докладчикът подкрепя насърчаването на уреждането на спорове по взаимно съгласие, като подчертава, че този вид уреждане на спорове трябва да се извършва на действително доброволни начала. За да се улесни постигането на справедливо уреждане на споровете, ищците следва да разполагат с възможността да получат още преди предявяването на иск информация от националните или европейските органи за защита на конкуренцията относно размера на понесените щети или загуби.

Получаването на доказателства е ключов фактор за упражняването на правата на обжалване. Ето защо докладчикът счита, че е от съществено значение да се укрепят допълнително предложените от Комисията разпоредби за предоставяне на съразмерен достъп под съдебен надзор до информацията, която има отношение към иска и е необходима за неговото предявяване. Въпреки че третирането като поверителни на някои видове документи или определени видове информация, съдържащи се в тези документи, може да бъде основателно, докладчикът счита, че нито една категория документи не следва да се изключва като такава от оценката на необходимостта от разкриване на информация.

В рамките на предишни обсъждания на начините за укрепване на позицията на ищците

колективната защита беше представена като способ за осигуряване на по-голяма равнопоставеност на страните по споровете относно понесени вреди. Въпреки че застъпва мнението, че запазването или въвеждането на такива механизми следва да се насърчи, макар и те да нямат задължителен характер в държавите членки, докладчикът счита, че би било важно да се избегнат определени практики, например отправянето на искане към понеслите вреди лица изрично да се откажат от участие в колективен иск или допускането на извънредни хонорари или наказателни обезщетения.

ИЗМЕНЕНИЯ

Комисията по правни въпроси приканва водещата комисия по икономически и парични въпроси да вземе предвид следните изменения:

Изменение 1

Предложение за директива Съображение 4

Текст, предложен от Комисията

(4) Европейското право на обезщетение за вреда вследствие на нарушение на антиitrustовите правила изисква всяка държава членка да разполага с процесуални правила, гарантиращи ефективното упражняване на това право. Необходимостта от ефективни процесуални средства за защита също така произтича от правото на ефективна правна защита, заложено в член 47, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз⁵³, и в член 19, параграф 1, втора алинея от Договора за Европейския съюз.

---

⁵³ ОВ С 326, 26.10.2012 г., стр. 391.

Изменение

(4) Европейското право на обезщетение за вреда вследствие на нарушение на антиitrustовите правила изисква всяка държава членка да разполага с процесуални правила, гарантиращи ефективното упражняване на това право. Необходимостта от ефективни процесуални средства за защита също така произтича от правото на ефективна правна защита, заложено в член 47, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз⁵³, и в член 19, параграф 1, втора алинея от Договора за Европейския съюз.

Държавите членки следва да гарантират ефективна правна защита в областите, обхванати от правото на Съюза.

---

⁵³ ОВ С 326, 26.10.2012 г., стр. 391.

Изменение 2

Предложение за директива

PE524.711v03-00

4/29

AD\1016970BG.doc

Съображение 5

Текст, предложен от Комисията

(5) С оглед да се **гарантира ефективно прилагане от страна на публичните органи и от страна на частноправни субекти на правилата за конкуренция** е необходимо да се уреди начинът, по който се координират двете форми на правоприлагане, например договореностите относно достъпа до документи, съхранявани от органите за защита на конкуренцията. Чрез такава координация на равнище Европейски съюз също така се избягва разминаване в приложимите правила, което би застрашило правилното функциониране на вътрешния пазар.

Изменение

(5) С оглед да се **гарантират ефективни действия по прилагане от страна на частноправни субекти в рамките на гражданското право и ефективно прилагане от страна на компетентните публични органи, и двата инструмента са необходими, за да се осигури максимална ефективност на правилата за конкуренция**. Необходимо е да се уреди начинът, по който се координират двете форми на правоприлагане, например договореностите относно достъпа до документи, съхранявани от органите за защита на конкуренцията. Чрез такава координация на равнище Европейски съюз също така се избягва разминаване в приложимите правила, което би застрашило правилното функциониране на вътрешния пазар.

Изменение 3

Предложение за директива Съображение 7

Текст, предложен от Комисията

(7) Предприятията, установени и осъществяващи дейност в различни държави членки, подлежат на процесуални правила, които съществено засягат степента, до която могат да бъдат подведени под отговорност за нарушения на правото в областта на конкуренцията. Това неравно прилагане на европейското право на обезщетение може да доведе до конкурентно предимство за някои предприятия, нарушили член 101 или член 102 от Договора, и да обезкуражи упражняването на правото на установяване и предлагането на стоки

Изменение

(7) Предприятията, установени и осъществяващи дейност в различни държави членки, подлежат на процесуални правила, които съществено засягат степента, до която могат да бъдат подведени под отговорност за нарушения на правото в областта на конкуренцията. Това неравно прилагане на европейското право на обезщетение може да доведе до конкурентно предимство за някои предприятия, нарушили член 101 или член 102 от Договора, и да обезкуражи упражняването на правото на установяване и предлагането на стоки

или услуги в държавите членки, в които правото на обезщетение се прилага по-ефективно. **По този начин** разликите в режимите на отговорност, приложими в държавите членки, могат да окажат отрицателно въздействие върху конкуренцията и правилното функциониране на вътрешния пазар.

или услуги в държавите членки, в които правото на обезщетение се прилага по-ефективно. **Ето защо, тъй като** разликите в режимите на отговорност, приложими в държавите членки, могат да окажат отрицателно въздействие върху конкуренцията и правилното функциониране на вътрешния пазар, **е целесъобразно Директивата да има двойно правно основание, а именно членове 103 и 114 от ДФЕС.**

Обосновка

Доводите, представени в съображението, логически водят до заключението, че е необходимо Директивата да има двойно правно основание, а именно членове 103 и 114 от ДФЕС, като това заключение следва да се изкаже изрично, за да има яснота.

Изменение 4

Предложение за директива Съображение 8

Текст, предложен от Комисията

(8) Поради това е необходимо да се гарантират по-равнопоставени условия за предприятията, осъществяващи дейност на вътрешния пазар, и да се подобрят условията за потребителите, за да упражняват правата си, които произтичат от вътрешния пазар. Освен това е необходимо да се повиши правната сигурност и да се намалят разликите между държавите членки по отношение на националните правила за уреждане на искове за обезщетение за нарушения на европейското право в областта на конкуренцията, и по отношение на националното право в областта на конкуренцията, когато предходното се прилага успоредно с него. Сближаването на тези правила също така ще спомогне за предотвратяване на появата на по-големи разлики между правилата на държавите членки за уреждане на

Изменение

(8) Поради това е необходимо, **като се има предвид също така, че мащабните нарушения на правото в областта на конкуренцията често имат трансграничен характер**, да се гарантират по-равнопоставени условия за предприятията, осъществяващи дейност на вътрешния пазар, и да се подобрят условията за потребителите, за да упражняват правата си, които произтичат от вътрешния пазар. Освен това е необходимо да се повиши правната сигурност и да се намалят разликите между държавите членки по отношение на националните правила за уреждане на искове за обезщетение за нарушения на европейското право в областта на конкуренцията, и по отношение на националното право в областта на конкуренцията, когато предходното се прилага успоредно с него. Сближаването на тези правила

исковете за обезщетение по дела в областта на конкуренцията.

също така ще спомогне за предотвратяване на появата на големи разлики между правилата на държавите членки за уреждане на исковете за обезщетение по дела в областта на конкуренцията.

Обосновка

Мащабните нарушения на правото в областта на конкуренцията обикновено не са ограничени в рамките на само една държава членка, а имат трансгранични последици, които се отразяват върху търговията между държавите членки и съответно върху функционирането на вътрешния пазар.

Изменение 5

Предложение за директива Съображение 13

Текст, предложен от Комисията

(13) Доказателствата са важен елемент при предявяването на искове за обезщетение за нарушения на националното или на европейското право в областта на конкуренцията. При все това, тъй като съдебното производство при нарушения на антиръстовите правила се характеризира с информационна асиметрия, е целесъобразно да се гарантира, че страните, понесли вреди, получават възможност да бъде разрешено разкриването на доказателства във връзка с техния иск, **без да е необходимо да посочват конкретните доказателства**. С оглед гарантиране на равнопоставеност на страните тези средства следва също така да са достъпни за ответниците по искове за обезщетение, така че те да могат да поискат разкриване на доказателства от страните, понесли вреди. Освен това националните съдилища могат да разпоредят разкриване на доказателства от трети страни. Когато националният съд желае да разпореди разкриване на

Изменение

(13) Доказателствата са важен елемент при предявяването на искове за обезщетение за нарушения на националното или на европейското право в областта на конкуренцията. При все това, тъй като съдебното производство при нарушения на антиръстовите правила се характеризира с информационна асиметрия, е целесъобразно да се гарантира, че страните, понесли вреди, получават възможност да бъде разрешено разкриването на доказателства във връзка с техния иск. С оглед гарантиране на равнопоставеност на страните тези средства следва също така да са достъпни за ответниците по искове за обезщетение, така че те да могат да поискат разкриване на доказателства от страните, понесли вреди. Освен това националните съдилища могат да разпоредят разкриване на доказателства от трети страни. Когато националният съд желае да разпореди разкриване на доказателства от страна на Комисията,

доказателства от страна на Комисията, по отношение на исканията за информация се прилагат принципът на лоялното сътрудничество между Европейския съюз и държавите членки (член 4, параграф 3 от Договора за ЕС) и член 15, параграф 1 от Регламент № 1/2003.

по отношение на исканията за информация се прилагат принципът на лоялното сътрудничество между Европейския съюз и държавите членки (член 4, параграф 3 от Договора за ЕС) и член 15, параграф 1 от Регламент № 1/2003.

Изменение 6

Предложение за директива Съображение 14

Текст, предложен от Комисията

(14) Съответните доказателства следва да се разкриват по решение на съда и под неговия строг контрол, особено по отношение на необходимостта и пропорционалността на мярката за разкриване. От изискването за пропорционалност следва, че исканията за разкриване могат да бъдат изпълнени само след като страната, понесла вреда, представи правдоподобно твърдение, че е понесла вреда, причинена от ответника, въз основа на разумно достъпни факти. ***Искането за разкриване следва да е насочено към колкото се може по-прецизни и тясно определени категории доказателства въз основа на разумно достъпни факти.***

Изменение

(14) Съответните доказателства следва да се разкриват по решение на съда и под неговия строг контрол, особено по отношение на необходимостта и пропорционалността на мярката за разкриване. От изискването за пропорционалност следва, че исканията за разкриване могат да бъдат изпълнени само след като страната, понесла вреда, представи правдоподобно твърдение, че е понесла вреда, причинена от ответника, въз основа на разумно достъпни факти.

Изменение 7

Предложение за директива Съображение 15

Текст, предложен от Комисията

(15) Изискването за пропорционалност следва също така да се оценява внимателно, когато разкриването създава риск от възпрепятстване на

Изменение

(15) Изискването за пропорционалност следва също така да се оценява внимателно, когато разкриването създава риск от възпрепятстване на

стратегията за разследване на орган за защита на конкуренцията, като се разкрие кои документи са част от преписката, или когато то оказва отрицателно въздействие върху начина, по който предприятията сътрудничат на орган за защита на конкуренцията.

Поради това искането за разкриване следва да се счита за непропорционално, когато се позовава на общо разкриване на документи в преписката на орган за защита на конкуренцията по конкретно дело или на документи, представени от страна в контекста на конкретно дело. Такива широкообхватни искания за разкриване не са съвместими и със задължението на отправящата искането страна да посочи възможно най-прецизни и точно определени категории доказателства.

стратегията за разследване на орган за защита на конкуренцията, като се разкрие кои документи са част от преписката, или когато то оказва отрицателно въздействие върху начина, по който предприятията сътрудничат на орган за защита на конкуренцията.

Следва да се обърне специално внимание на предотвратяването на всякакви видове искания, чиято цел е извличането на информация.

Обосновка

Целта на това изменение е очевидна.

Изменение 8

Предложение за директива Съображение 17

Текст, предложен от Комисията

(17) Въпреки че съответните доказателства, които съдържат търговски тайни или друга поверителна информация, по принцип следва да са достъпни по искове за обезщетение, такава поверителна информация трябва да е защитена по подходящ начин. Поради това националните съдилища следва да разполагат с редица мерки за защита на такава поверителна

Изменение

(17) Въпреки че съответните доказателства, които съдържат търговски тайни или друга поверителна информация, по принцип следва да са достъпни по искове за обезщетение, такава поверителна информация трябва да е защитена по подходящ начин. Поради това националните съдилища следва да разполагат с редица мерки за защита на такава поверителна

информация от разкриване по време на производството. Тези мерки могат да включват възможност за изслушване при закрити врата, ограничаване на кръга от лица, които имат право да видят въпросните доказателства, и инструктиране на експертите да изготвят резюмета на информацията в обобщена или по друг начин неуповорителна форма. Мерките, с които се защитават търговски тайни и друга поупорителна информация, не трябва да затрудняват **практическото упражняване** на правото на обезщетение.

информация от разкриване по време на производството. Тези мерки могат да включват възможност за **заличаване на чувствителни части от документите**, изслушване при закрити врата, ограничаване на кръга от лица, които имат право да видят въпросните доказателства, и инструктиране на експертите да изготвят резюмета на информацията в обобщена или по друг начин неупорителна форма. Мерките, с които се защитават търговски тайни и друга поупорителна информация, **при все това** не трябва да затрудняват **упражняването** на правото на обезщетение.

Обосновка

Ако документите съдържат чувствителна подробна информация, например данни за трети страни, които не са от значение за процедурата, тази информация може да се заличи. При необходимост разглеждането може да протече при закрити врата, с цел да се защити особено чувствителна информация.

Изменение 9

Предложение за директива Съображение 19

Текст, предложен от Комисията

(19) Програмите за освобождаване от глоби и намаляване на техния размер и процедурите за постигане на споразумение са важни инструменти за прилагането от страна на публичните органи на правото на Съюза в областта на конкуренцията, тъй като те допринасят за разкриването, ефективното преследване и санкционирането на най-сериозните нарушения на правото в областта на конкуренцията. Предприятията могат да бъдат възпрени да сътрудничат в този контекст, ако разкриването на документите, които те предоставят единствено за тази цел, доведе до

Изменение

(19) Програмите за освобождаване от глоби и намаляване на техния размер и процедурите за постигане на споразумение са важни инструменти за прилагането от страна на публичните органи на правото на Съюза в областта на конкуренцията, тъй като те допринасят за разкриването, ефективното преследване и санкционирането на най-сериозните нарушения на правото в областта на конкуренцията. Предприятията могат да бъдат възпрени да сътрудничат в този контекст, ако разкриването на документите, които те предоставят единствено за тази цел, доведе до

подвеждането им под гражданска отговорност при по-неблагоприятни условия в сравнение с другите нарушители, които не сътрудничат на органите за защита на конкуренцията. За да се гарантира, че предприятията желаят да представят доброволно изявления, с които признават своето участие в нарушение на националното или европейското право в областта на конкуренцията, до орган за защита на конкуренцията съгласно програма за освобождаване от глоби и намаляване на техния размер или процедура за постигане на споразумение, такива изявления следва да не подлежат на разкриване като доказателства.

подвеждането им под гражданска отговорност при по-неблагоприятни условия в сравнение с другите нарушители, които не сътрудничат на органите за защита на конкуренцията. За да се гарантира, че предприятията желаят да представят доброволно изявления, с които признават своето участие в нарушение на националното или европейското право в областта на конкуренцията, до орган за защита на конкуренцията съгласно програма за освобождаване от глоби и намаляване на техния размер или процедура за постигане на споразумение, **съдилищата следва да преценяват дали** такива изявления следва да не подлежат на разкриване като доказателства.

Изменение 10

Предложение за директива Съображение 26

Текст, предложен от Комисията

(26) Националните правила за започване, продължителност, временно преустановяване или прекъсване на давностните срокове не следва неправомерно да възпрепятстват предявяването на иски за обезщетение. Това е особено важно по отношение на иски, които се основават на заключението на орган за защита на конкуренцията или съд, осъществяващ съдебен контрол, че е извършено нарушение. За тази цел страните, понесли вреди, следва да продължат да имат право да предявят иск за обезщетение след производството на орган за защита на конкуренцията с цел прилагане на националното и европейското право в областта на конкуренцията.

Изменение

(26) Националните правила за започване, продължителност, временно преустановяване или прекъсване на давностните срокове не следва неправомерно да възпрепятстват предявяването на иски за обезщетение. Това е особено важно по отношение на иски, които се основават на заключението на орган за защита на конкуренцията или съд, осъществяващ съдебен контрол, за защита на конкуренцията, че е извършено нарушение. За тази цел страните, понесли вреди, следва да продължат да имат право да предявят иск за обезщетение след производството на орган за защита на конкуренцията с цел прилагане на националното и европейското право в областта на конкуренцията. **Следва да се позволи на**

държавите членки да запазят или да въведат абсолютни давностни срокове, които да са общо приложими.

Изменение 11

Предложение за директива Съображение 28

Текст, предложен от Комисията

(28) Предприятията, които сътрудничат на органите за защита на конкуренцията съгласно програма за освобождаване от глоби и намаляване на техния размер, изпълняват ключова роля за разкриване на нарушения, свързани с тайни картели, както и за преустановяване на тези нарушения, и следователно често смекчават вредата, която би могло да бъде причинена при продължаване на нарушението. ***Поради това е целесъобразно да се включи разпоредба, с която предприятията, освободени от глоби в съответствие с решение на орган за защита на конкуренцията съгласно програма за освобождаване от глоби и намаляване на техния размер, да бъдат защитени от неправомерно излагане на искове за обезщетение, като се има предвид, че решението на органа за защита на конкуренцията, с което се установява нарушението, може да се превърне в окончателно за предприятието, освободено от глоби, по-рано, отколкото за другите предприятия, които не са обект на такова освобождаване. Поради това е целесъобразно предприятието, освободено от глоби, по принцип да бъде освободено от солидарна отговорност за цялата вреда и неговият дял да не надхвърля размера на вредата, причинена на неговите собствени преки или непреки купувачи***

Изменение

(28) Предприятията, които сътрудничат на органите за защита на конкуренцията съгласно програма за освобождаване от глоби и намаляване на техния размер, изпълняват ключова роля за разкриване на нарушения, свързани с тайни картели, както и за преустановяване на тези нарушения, и следователно често смекчават вредата, която би могло да бъде причинена при продължаване на нарушението. До степента, в която даден картел е причинил вреда на лица, различни от клиентите/доставчиците на предприятията нарушители, делът на предприятието, освободено от глоби, не следва да надхвърля неговата относителна отговорност за вредата, причинена от картела. Този дял следва да се определя в съответствие със същите правила, които се използват, за да се определи приносът на предприятията нарушители (съображение 27 по-горе). Освободеното от глоба предприятие следва да продължи да носи пълна отговорност по отношение на страните, понесли вреди, които не са негови преки или непреки купувачи или доставчици, само когато те не са в състояние да получат пълно обезщетение от другите предприятия нарушители.

или, в случай на картел, свързан с изкупуване, неговите преки или непреки доставчици. До степената, в която даден картел е причинил вреда на лица, различни от клиентите/доставчиците на предприятията нарушители, делът на предприятието, освободено от глоби, не следва да надхвърля неговата относителна отговорност за вредата, причинена от картела. Този дял следва да се определя в съответствие със същите правила, които се използват, за да се определи приносът на предприятията нарушители (съображение 27 по-горе). Освободеното от глоба предприятие следва да продължи да носи пълна отговорност по отношение на страните, понесли вреди, които не са негови преки или непреки купувачи или доставчици, само когато те не са в състояние да получат пълно обезщетение от другите предприятия нарушители.

Изменение 12

Предложение за директива Член 1 - параграф 1

Текст, предложен от Комисията

1. С настоящата директива се определят някои правила, необходими с оглед да се гарантира, че всяко физическо или юридическо лице, което е понесло вреда вследствие на нарушение на членове 101 или 102 от Договора или националното право в областта на конкуренцията, може ефективно да упражни правото **на** пълно обезщетение за тази вреда. Освен това с директивата се определят правила за насърчаване на ненарушена конкуренция на вътрешния пазар и отстраняване на пречките пред правилното му функциониране чрез гарантиране на равностойна защита в

Изменение

1. С настоящата директива се определят някои правила, необходими с оглед да се гарантира, че всяко физическо или юридическо лице, което е понесло вреда вследствие на нарушение на членове 101 или 102 от Договора или националното право в областта на конкуренцията **от предприятие или от група от предприятия**, може ефективно да упражни правото **да поиска** пълно обезщетение за тази вреда **от страните, извършили нарушението**. Освен това с директивата се определят правила за насърчаване на ненарушена

целия Съюз за лицата, понесли такава вреда.

конкуренция на вътрешния пазар и отстраняване на пречките пред правилното му функциониране чрез гарантиране на равностойна защита в целия Съюз за лицата, понесли такава вреда.

Изменение 13

Предложение за директива Член 2 - параграф 1

Текст, предложен от Комисията

1. Всички лица, понесли вреди вследствие на нарушение на националното или на европейското право в областта на конкуренцията, имат право да поискат пълно обезщетение за тази вреда.

Изменение

1. Всички лица, понесли вреди вследствие на нарушение на националното или на европейското право в областта на конкуренцията, имат право да поискат пълно обезщетение за тази вреда **от страните, извършили нарушението, чрез гражданско производство в качеството на първоначална или присъединила се страна.**

Изменение 14

Предложение за директива Член 4 – параграф 1 – точка 2

Текст, предложен от Комисията

2. „национално право в областта на конкуренцията“ означава разпоредбите на националното право, които основно преследват същите цели като целите на членове 101 и 102 от Договора и които се прилагат по едно и също дело успоредно с правото на Съюза в областта на конкуренцията съгласно член 3, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1/2003;

Изменение

2. „национално право в областта на конкуренцията“ означава разпоредбите на националното право, които основно преследват същите цели като целите на членове 101 и 102 от Договора и които се прилагат по едно и също дело успоредно с правото на Съюза в областта на конкуренцията съгласно член 3, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1/2003; **това определение не се отнася до националните закони, които налагат наказателни санкции на физически лица, освен до степеня, до която тези санкции са**

средство, чрез което се привеждат в изпълнение правилата за конкуренция, приложими към предприятията;

Обосновка

Важно е да се вземат предвид разпоредбите на наказателното право, които действат в някои държави членки. Следователно текстът на съображение 8 от Регламент (ЕО) № 1/2003 следва да се прилага и тук.

Изменение 15

Предложение за директива Член 5

Текст, предложен от Комисията

Член 5

Разкриване на доказателства

1. Държавите членки гарантират, че **когато ищец** е представил **разумно достъпни** факти и доказателства, които дават действителни основания да се подозира, че той или лицата, които представлява, са понесли вреда вследствие на нарушение на правото в областта на конкуренцията, извършено от ответника, националните съдилища могат да разпоредят ответникът или трето лице да разкрият доказателства, **независимо дали тези доказателства са включени и в преписката на орган за защита на конкуренцията**, предмет на условията, посочени в настоящата глава. Освен това държавите членки гарантират, че съдилищата имат правомощия да разпореждат разкриване на доказателства от ищеца или трета страна по искане на ответника.

Настоящата разпоредба не засяга правата и задълженията на националните съдилища съгласно Регламент (ЕО) № 1206/2001 на Съвета.

Изменение

Член 5

Разкриване на доказателства

1. Държавите гарантират, че **при производство, свързано с иск за обезщетение, пред национален съд в Съюза по искане на ищеца, който е представил мотивирана обосновка, съдържаща достъпните** факти и доказателства, които са достатъчни, за да подкрепят правдоподобността на неговия иск за обезщетение, националните съдилища могат да разпоредят ответникът или трета страна да разкрият **съответните** доказателства, [...] предмет на условията, посочени в настоящата глава. Освен това държавите членки гарантират, че съдилищата имат правомощия да разпореждат разкриване на доказателства от ищеца или трета страна по искане на ответника.

Настоящата разпоредба не засяга правата и задълженията на националните съдилища съгласно Регламент (ЕО) № 1206/2001 на Съвета.

1а. Държавите членки гарантират,

2. Държавите членки гарантират, че националните съдилища **разпореждат посоченото в параграф 1 разкриване** на доказателства, **когато поискалата разкриването страна е:**

а) доказала, че доказателствата под контрола на другата страна или трета страна са от значение във връзка с обосноваването на нейния иск или защита; и

б) посочила или отделни доказателства, или колкото се може по-прецизни и ограничени категории от тези доказателства въз основа на разумно достъпни факти.

3. Държавите членки гарантират, че националните съдилища ограничават разкриването на доказателства до **пропорционална степен**. Когато определят дали поискано от дадена страна разкриване е пропорционално, националните съдилища отчитат законните интереси на всички засегнати **страни** и трети страни. По-специално съдилищата вземат предвид:

а) вероятността предполагаемото нарушение на правото в областта на

че националните съдилища могат да поискат от органа за защита на конкуренцията да разкрие доказателства, в случай че ответникът не е представил изисканите доказателства.

2. Държавите членки гарантират, че националните съдилища **могат да разпоредят разкриването на определени доказателства или категории доказателства, които са посочени възможно най-прецизно и точно въз основа на разумно достъпни факти в мотивирана обосновка и които са под контрола на другата страна или трета страна и са необходими за целите на оценката на причинената вреда съгласно член 2 от настоящата директива.**

3. Държавите членки гарантират, че националните съдилища ограничават разкриването на доказателства до **разкриванията, които са пропорционални и които са свързани с иск за обезщетение в Съюза**. Когато определят дали поискано от дадена страна разкриване е пропорционално, националните съдилища отчитат **съответните обществени интереси и законните интереси на всички засегнати частноправни субекти** и трети страни. По-специално съдилищата вземат предвид:

а) вероятността предполагаемото нарушение на правото в областта на

конкуренцията действително да е било извършено;

б) обхвата и разходите за разкриване, особено за всички засегнати трети страни; *и*

в) дали доказателствата, които следва да бъдат разкрити, съдържат поверителна информация, особено такава, която се отнася за трети страни, и договореностите за защита на тази поверителна информация; *и*

г) в случаи, в които нарушението се разследва или е било разследвано от орган за защита на конкуренцията, дали искането е било формулирано конкретно с оглед на естеството, предмета или съдържанието на тези документи, а не с общо искане относно документите, представени от орган за защита на конкуренцията или съхранявани в преписката на този орган.

4. Държавите членки гарантират, че националните съдилища разполагат с ефективни мерки за защита на **поверителна информация от неправилно използване във възможно най-голяма степен, като същевременно се гарантира, че съответните доказателства, съдържащи тази информация, са достъпни по иска за обезщетение.**

5. Държавите членки **предприемат необходимите мерки, за да придадат пълно действие на правните привилегии и другите права, съгласно**

конкуренцията действително да е било извършено;

аа) необходимостта от гарантиране на ефективността на прилагането от страна на публичните органи на правото в областта на конкуренцията;

б) обхвата и разходите за разкриване, особено за всички засегнати трети страни, **включително с цел предотвратяване на опитите за извличане на информация;**

в) дали доказателствата, които следва да бъдат разкрити, съдържат поверителна информация, особено такава, която се отнася за трети страни, и договореностите за защита на тази поверителна информация; *и*

г) в случаи, в които нарушението се разследва или е било разследвано от орган за защита на конкуренцията, дали искането е било формулирано конкретно с оглед на естеството, предмета или съдържанието на тези документи, [...] представени от орган за защита на конкуренцията или съхранявани в преписката на този орган.

4. **Държавите членки гарантират, че националните съдилища имат правомощие да разпореждат разкриване на доказателства, съдържащи поверителна информация, когато считат, че тя има отношение към иска за обезщетение.** Държавите членки гарантират, че **при разпореждането за разкриване на такава информация** националните съдилища разполагат с ефективни мерки за защита на **тази информация.**

5. Държавите членки **гарантират, че при разпореждане за разкриване на доказателства националните съдилища придават** пълно действие на

които лицата не се принуждават да разкриват доказателства.

6. Държавите членки гарантират, че до степента, в която техните съдилища разполагат с правомощия да разпореждат разкриване, без да изслушват лицето, от което се иска да разкрие дадена информация, не може да се налага санкция за неспазване на такова разпореждане до момента, в който адресатът на разпореждането не бъде изслушан от *съда*.

7. Доказателствата включват всички видове доказателства, допустими пред сезирания национален съд, и по-специално документи и други предмети, съдържащи информация, независимо от носителя, на който тя се съхранява.

8. Без да се засяга задължението, определено в параграф 4, и ограниченията, определени в член 6, настоящият член не възпрепятства държавите членки да поддържат или въвеждат правила, които водят до по-широкообхватно разкриване на доказателства.

приложимите правни професионални привилегии по силата на националното право или правото на Съюза.

Интересът на предприятията да избягват иски за обезщетение вследствие на нарушение не представлява търговски интерес, който заслужава да бъде защитаван.

5а. Държавите членки гарантират, че заинтересованите страни, които разполагат с документи, за чието разкриване е отправено искане, се изслушват, преди национален съд да разпреди разкриване съгласно настоящия член по отношение на информация, извлечена от посочените документи

6. Държавите членки гарантират, че до степента, в която техните съдилища разполагат с правомощия да разпореждат разкриване, без да изслушват лицето, от което се иска да разкрие дадена информация, не може да се налага санкция за неспазване на такова разпореждане до момента, в който адресатът на разпореждането не **получи възможността да** бъде изслушан от **националния съд**.

7. Доказателствата включват всички видове доказателства, допустими пред сезирания национален съд, и по-специално документи и други предмети, съдържащи информация, независимо от носителя, на който тя се съхранява.

8. Без да се засяга задължението, определено в параграф 4, и ограниченията, определени в член 6, настоящият член не възпрепятства държавите членки да поддържат или въвеждат правила, които водят до по-широкообхватно разкриване на доказателства.

Изменение 16

Предложение за директива Член 6 – параграф 1 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

1. Държавите членки гарантират, че за целите на искове за обезщетение националните съдилища **не могат в никой момент** да разпореждат на **страна по иска или трета страна** да разкрие която и да било от следните категории доказателства:

Изменение

1. Държавите членки гарантират, че за целите на искове за обезщетение националните съдилища **по принцип не следва** да разпореждат на **орган за защита на конкуренцията** да разкрие която и да било от следните категории доказателства:

Изменение 17

Предложение за директива Член 6 – параграф 1 – алинея 1 (нова)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

вътрешни документи на националния орган за защита на конкуренцията, кореспонденция между Комисията и националните органи за защита на конкуренцията или между самите национални органи за защита на конкуренцията в рамките на Европейската мрежа на конкуренция;

Изменение 18

Предложение за директива Член 6 – параграф 2 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

2. Държавите членки гарантират, че за целите на искове за обезщетение националните съдилища могат да разпореждат разкриване на следните **категории** доказателства единствено след като орган за защита на конкуренцията е приключил своето производство или е взел решение,

Изменение

2. Държавите членки гарантират, че за целите на искове за обезщетение националните съдилища могат да разпореждат разкриване на следните доказателства единствено след като орган за защита на конкуренцията е приключил своето производство или е взел решение, посочено в член 5 от

посочено в член 5 от Регламент
№ 1/2003 или в глава III от Регламент
№ 1/2003:

Регламент № 1/2003 или в глава III от
Регламент № 1/2003:

Изменение 19

Предложение за директива Член 6 - параграф 3

Текст, предложен от Комисията

3. Разкриването на доказателства от преписката на орган за защита на конкуренцията, които не попадат в някоя от категориите, изброени в параграф 1 или 2 от настоящия член, може да бъде разпоредено по искове за обезщетение по всяко време.

Изменение

3. Разкриването на доказателства от преписката на орган за защита на конкуренцията, които не попадат в някоя от категориите, изброени в параграф 1 или 2 от настоящия член, може да бъде разпоредено по искове за обезщетение по всяко време. **Член 5, параграфи 3 до 7 се прилага mutatis mutandis.**

Изменение 20

Предложение за директива Член 7

Текст, предложен от Комисията

Член 7

Ограничения за използването на доказателства, получени единствено чрез достъп до преписката на орган за защита на конкуренцията

1. Държавите членки гарантират, че доказателствата, които попадат в една от категориите, посочени в член 6, параграф 1, и които са получени от физическо или юридическо лице единствено чрез достъп до преписката на орган за защита на конкуренцията при упражняване на неговите права на защита съгласно член 27 от Регламент № 1/2003 или съответстващите разпоредби по националното право, не са допустими

Изменение

заличава се

по искове за обезщетение.

2. Държавите членки гарантират, че доказателства, които попадат в някоя от категориите, изброени в член 6, параграф 2 и които са получени от физическо или юридическо лице единствено чрез достъп до преписката на орган за защита на конкуренцията при упражняване на неговото право на защита съгласно член 27 от Регламент № 1/2003 или съответните разпоредби по националното право, не са допустими по искове за обезщетение до момента, в който органът за защита на конкуренцията не приключи своето производство или не вземе решение, както е посочено в член 5 от Регламент № 1/2003 или в глава III от Регламент № 1/2003.

3. Държавите членки гарантират, че доказателства, които са получени от физическо или юридическо лице единствено чрез достъп до преписката на орган за защита на конкуренцията при упражняване на неговите права на защита съгласно член 27 от Регламент № 1/2003 или съответстващите разпоредби по националното право и които не са недопустими съгласно параграф 1 или 2 от настоящия член, могат да бъдат използвани само по иск за обезщетение от страна на това лице или от страна на физическо или юридическо лице, което е правоприменик на неговите права, включително лице, придобило неговия иск.

Изменение 21

Предложение за директива

Член 8 – параграф 1 – буква б) – уводна част

Текст, предложен от Комисията

Изменение

б) унищожаване на съществени доказателства, *при условие че към момента на унищожаването:*

б) унищожаване на съществени доказателства;

Изменение 22

**Предложение за директива
Член 8 – параграф 1 – буква б) – подточка i)**

Текст, предложен от Комисията

Изменение

i) унищожавашата страна е била страна по производството на орган за защита на конкуренцията във връзка с поведението, предмет на иска за обезщетение; или

заличава се

Изменение 23

**Предложение за директива
Член 8 – параграф 1 – буква б) – подточка ii)**

Текст, предложен от Комисията

Изменение

ii) унищожавашата страна е знаела или би трябвало да ѝ е известно, че пред националния съд е предявен иск за обезщетение и че доказателствата са били от значение за обосноваване на иска за обезщетение или защита срещу него; или

заличава се

Изменение 24

**Предложение за директива
Член 8 – параграф 1 – буква б) – подточка iii)**

Текст, предложен от Комисията

Изменение

iii) унищожавашата страна е знаела, че доказателствата са били от значение за висящ или предстоящ иск

заличава се

за обезщетение, предявен от нея или срещу нея;

Изменение 25

Предложение за директива Член 8 - параграф 2

Текст, предложен от Комисията

2. Държавите членки гарантират, че санкциите, които националните съдилища могат да налагат, са ефективни, пропорционални и възпиращи. **Санкциите, които националните съдилища могат да налагат, включват, доколкото се отнася за поведението на страна по производство за обезщетение, възможност да се направят неблагоприятни изводи, например да се приеме, че съответното твърдение е доказано или да се отхвърлят изцяло или отчасти предявени претенции или защитни аргументи, и възможността да се разпреди заплащане на разходите.**

Изменение

2. Държавите членки гарантират, че санкциите, които националните съдилища могат да налагат, са ефективни, пропорционални и възпиращи **в случай на неспазване или отказ за спазване на съдебно разпореждане за разкриване или разпореждане за защита на поверителна информация.**

Изменение 26

Предложение за директива Член 10 – параграф 2 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

2. Държавите членки гарантират, че давностният срок **не** започва **да тече преди** страната, понесла вреда, да научи или може разумно да се предполага, че знае за:

Изменение

2. Държавите членки гарантират, че давностният срок започва **от крайната дата, след като** страната, понесла вреда, научи или може разумно да се предполага, че знае за:

Изменение 27

Предложение за директива Член 10 – параграф 2 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

2. Държавите членки гарантират, че давностният срок не започва да тече преди страната, понесла вреда, да научи или може разумно да се предполага, че знае за:

Изменение

2. Държавите членки гарантират, че давностният срок не започва да тече, преди **нарушението да бъде прекратено и преди** страната, понесла вреда, да научи или **преди да** може разумно да се предполага, че **тя** знае за:

Изменение 28

Предложение за директива Член 10 - параграф 5

Текст, предложен от Комисията

5. Държавите членки гарантират, че давностният срок се преустановява временно, ако орган за защита на конкуренцията предприеме действие с цел разследване или откриване на производство по отношение на нарушение, което е свързано с иск за обезщетение. Това временно преустановяване приключва най-рано **една година**, след като решението за **установяване на** нарушение е станало окончателно **или производството е прекратено по друг начин**.

Изменение

5. Държавите членки гарантират, че давностният срок се преустановява временно, ако орган за защита на конкуренцията предприеме действие с цел разследване или откриване на производство по отношение на нарушение, което е свързано с иск за обезщетение. Това временно преустановяване приключва най-рано **две години**, след като решението, **чрез което процедурата относно нарушението или предполагаемото нарушение е приключена**, е станало окончателно.

Обосновка

Давностният срок следва да бъде достатъчно дълъг, за да предоставя възможност за действителен достъп до правосъдие.

Изменение 29

Предложение за директива Член 11 - параграф 2

Текст, предложен от Комисията

2. Държавите членки гарантират, че

Изменение

заличава се

предприятие, което е било освободено от глоби от орган за защита на конкуренцията съгласно програма за освобождаване от глоби и намаляване на техния размер, ще бъде подведено под отговорност от страни, понесли вреди, различни от неговите преки или непреки купувачи или доставчици, само когато тези страни, понесли вреди, докажат, че не могат да получат пълно обезщетение от другите предприятия, участвали в същото нарушение на правото в областта на конкуренцията.

Изменение 30

Предложение за директива

Член 13 – параграф 2 – алинея 1 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

В ситуацията, описана в параграф 1 от настоящия член, **се счита, че** непрекият купувач **е доказал**, че му е била прехвърлена надценка, когато е доказал, че:

Изменение

В ситуацията, описана в параграф 1 от настоящия член, непрекият купувач **доказва**, че му е била прехвърлена надценка, когато е доказал **най-малкото**, че:

Изменение 31

Предложение за директива

Член 14 - параграф 1

Текст, предложен от Комисията

1. Правилата, определени в настоящата глава, не засягат правото на страна, понесла вреди, да поиска обезщетение за пропуснати ползи.

Изменение

1. Правилата, определени в настоящата глава, не засягат правото на страна, понесла вреди, да поиска обезщетение за пропуснати ползи, **действителни загуби и лихви от момента на настъпване на вредата до изплащането на обезщетението за тази вреда.**

Изменение 32

Предложение за директива Член 15 – параграф 1 – буква б а) (нова)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

ба) съответните резултати от публични производства в областта на конкуренцията, които спомагат за изпълнението на критериите по член 13, параграф 2.

Изменение 33

Предложение за директива Член 16 - параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

1. Държавите членки гарантират, че в случай на нарушение от картел се приема, че нарушението е причинило вреда. Предприятието нарушител има право да обори тази презумпция.

1. Държавите членки гарантират, че в случай на нарушение от картел се приема, че нарушението е причинило вреда **в рамките на пазара**. Предприятието нарушител има право да обори тази презумпция.

Изменение 34

Предложение за директива Член 17

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Член 17

Член 17

Действие на временното преустановяване при решаване на спор по взаимно съгласие

Действие на временното преустановяване при решаване на спор по взаимно съгласие

1. Държавите членки гарантират, че давностният срок за предявяване на иск за обезщетение се преустановява за времетраенето на процеса за решаване на спора по взаимно съгласие. Временното преустановяване на давностния срок се прилага само по

1. Държавите членки гарантират, че давностният срок за предявяване на иск за обезщетение се преустановява за времетраенето на процеса за решаване на спора по взаимно съгласие. Временното преустановяване на давностния срок се прилага само по

отношение на страните, които участват или са участвали в решаване на спора по взаимно съгласие.

2. Държавите членки гарантират, че националните съдилища, сезирани по иск за обезщетение, могат да преустановят временно производството, когато страните по производството участват в решаване на спора по взаимно съгласие във връзка с претенцията за понесени вреди, която е предмет на иска за обезщетение.

отношение на страните, които участват или са участвали в решаване на спора по взаимно съгласие.

2. Държавите членки гарантират, че националните съдилища, сезирани по иск за обезщетение, могат да преустановят временно производството, когато страните по производството участват в решаване на спора по взаимно съгласие във връзка с претенцията за понесени вреди, която е предмет на иска за обезщетение.

2а. Временното преустановяване на производството, посочено в параграф 2 от настоящия член, не може да надвишава в никой случай една година.

2б. При наличие на консенсусно споразумение органът за защита на конкуренцията може при определяне на размера на глобите да разгледа компенсацията, изплатена преди неговото решение, като смекчаващо вината обстоятелство.

Изменение 35

Предложение за директива Член 18 - параграф 1

Текст, предложен от Комисията

1. Държавите членки гарантират, че след уреждане на спор по взаимно съгласие претенцията на страна, понесла вреди, която участва в уреждането на спора, се намалява с дела от вредата на участващия в уреждането на спора нарушител, причинена на страната, понесла вреда вследствие на нарушението. Съизвършителите на нарушението, които не участват в уреждането на спора, не могат да си възстановяват сумата за остатък от претенцията за понесени вреди от

Изменение

1. Държавите членки гарантират, че след уреждане на спор по взаимно съгласие претенцията на страна, понесла вреди, която участва в уреждането на спора, се намалява с дела от вредата на участващия в уреждането на спора нарушител, причинена на страната, понесла вреда вследствие на нарушението. Съизвършителите на нарушението, които не участват в уреждането на спора, не могат да си възстановяват сумата за остатък от претенцията за понесени вреди от

участващия в уреждането на спора
съизвършител на нарушението.
Участващият в уреждането на спора
съизвършител на нарушението може да
бъде заставен да изплати обезщетение
на страната, понесла вреда, която
участва в уреждането на спора, само
когато останалите нарушители, които не
участват в уреждането на спора, не са в
състояние да изплатят обезщетение,
което отговаря на остатъка от
претенцията.

участващия в уреждането на спора
съизвършител на нарушението.
Участващият в уреждането на спора
съизвършител на нарушението може да
бъде заставен да изплати обезщетение
на страната, понесла вреда, която
участва в уреждането на спора, само
когато останалите нарушители, които не
участват в уреждането на спора, не са в
състояние да изплатят обезщетение,
което отговаря на остатъка от
претенцията, ***освен ако това е изрично
изключено като възможност в
условията за уреждането на спора.***

ПРОЦЕДУРА

Заглавие	Правила за уреждане на искове за обезщетение по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията
Позовавания	COM(2013)0404 – C7-0170/2013 – 2013/0185(COD)
Водеща комисия Дата на обявяване в заседание	ECON 1.7.2013
Становище, изказано от Дата на обявяване в заседание	JURI 1.7.2013
Процедура с асоциирана(и) комисия(и) - Дата на обявяване в заседание	12.12.2013
Докладчик по становище: Дата на назначаване	Бернхард Рапкай 19.6.2013
Разглеждане в комисия	16.12.2013
Дата на приемане	21.1.2014
Резултат от окончателното гласуване	+: 22 -: 0 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Raffaele Baldassarre, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Klaus-Heiner Lehne, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Rebecca Taylor, Alexandra Thein, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Piotr Borys, Eva Lichtenberger, Angelika Niebler, Axel Voss
Заместник(ци) (чл. 187, пар. 2), присъствал(и) на окончателното гласуване	Мария Иригойен Перес